6.SINIF 4. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık TUNCELİ Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız.

( ) Nanoteknoloji sayesinde gelecekte mikrobik robotlar vücudun dolaşım sistemine girerek hücreleri onarabilecektir.
( ) Bilimsel çalışmalarda kullanılan en iyi yöntem deney ve gözlemdir.
( ) Bir buluşun ya da o buluşu uygulama anında kullanma haklarının bir kimseye ait olduğunu gösteren belgeye bandrol adı verilir.
( ) Sosyal bilimlerin hiçbiri birbirinden bağımsız değildir.
( ) Sosyal bilimler, toplum ve bireyi anlamaya, tarihsel gelişimin ışığıyla topluma yön vermeye yardımcı olur.

2. Bir araştırma yaparken kaynakça oluşturmak neden önemlidir? Aşağıda verilen boşluğa yazınız.

....
....
....
....

3. Aşağıdaki ifadeleri verilen sözcüklerle tamamlayınız.

Klonlama - Nasa - Psikoloji - Telif - Bilim ve Tekonloji Bakanlığına - Sosyoloji

1) İnsanların davranışlarını ve duygularını inceleyen bilim ....dir.
2) Tük Patent Enstitüsü, ... bağlı bir kamu kuruluşudur.
3) Bir düşünce veya sanat eserini yaratan kişinin, bu eserin üzerindeki haklarının tümüne .... hakkı denir.
4) Uzay çalışmalarını yürüten ABD kuruluşunun adı ....dır.
5) Bir bitki, hayvan veya insanın kopyasını yapma işine .... adı verilir.

4. İnsanlık tarihinden bu yana birçok teknolojik alet bulunup kullanılmıştır. Bu aletler kullanıla kullanıla geliştirilmiş ve birçoğu boyut değiştirerek farklı toplumların katkılarıyla günümüze ulaşmıştır.

Yukarıdaki metne dayanarak nasıl bir yorum yapılabilir? Aşağıda verilen boşluğa yazınız.

....

....

....

....

5. Aşağıdaki sosyal bilimleri, alanlarıyla eşleştiriniz.

Tarih	Toplum bilimi
Coğrafya	Bireyin davranışları
Psikoloji	Toplumların geçmişi
Sosyoloji	İçinde yaşadığımız ortam
Hukuk	Yasalar ve hak

6. Sosyal bilimlerin ele aldığı konuların esas kaynağı nedir? Aşağıda verilen boşluğa yazınız.

....

....

....

....

7. Aşağıda verilen kavram ve açıklamaları ok çizerek eşleştiriniz.

Kare veya dikdörtgen biçimlerde basılabilen 2 boyutlu barkodun ismidir.	Barkod
Sahibinden izin almadan kitap, film, CD ve DVD gibi fikir veya sanat eserinden çoğaltma yapılarak elde edilen ürünleri ifade eder.	Korsan
Buluş sahibinin ürününü belirli bir süre üretebilme, satabilme veya ithal edebilme hakkıdır.	Telif
Bir kişinin kendi fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerindeki hukuki haklarıdır. Bu hak sayesinde ortaya konan eser, ancak sahibinin izniyle kullanılabilir ve yayılabilir.	Karekod
Her türlü ticaret malına konulabilen, o malla ilgili stok, fiyat gibi bilgileri içeren, değişen genişlikte çubuklar biçiminde, elektronik tarayıcıyla okunabilen simge.	Patent

8. İnsanlar tarih boyunca birçok buluş ve icat yapmışlardır. İnsanları bu arayışın içine iten temel etken nedir? Aşağıda verilen boşluğa yazınız.

....

....

....

....

....

9. Aşağıda verilen kavram ve açıklamaları ok çizerek eşleştiriniz.

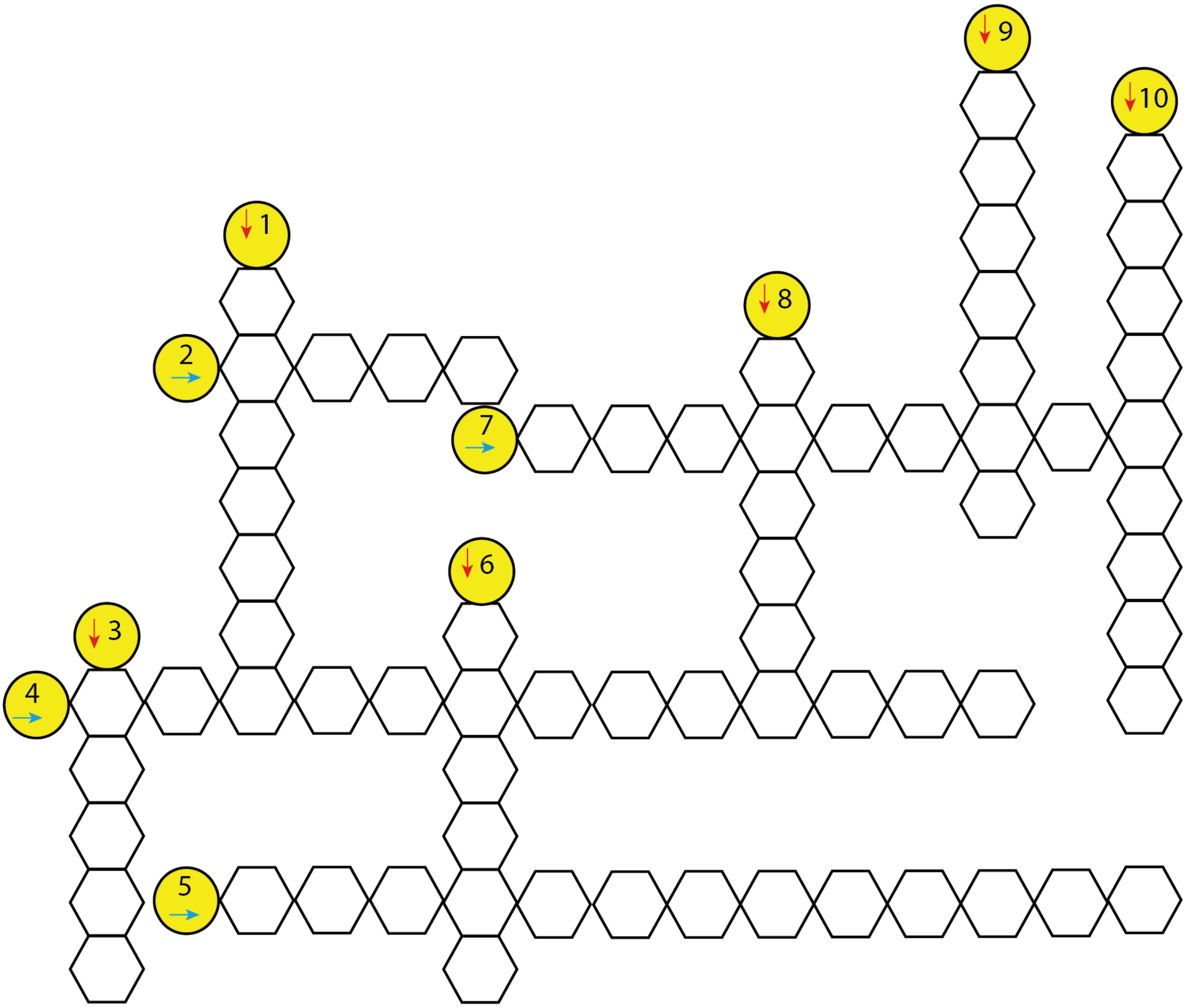
Mevcut bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen yeni bilgilere ulaşmaya denir.	Nanoteknoloji
Yararlandığımız kaynakların adını belirtmeye denir. Kitapların son sayfalarında gösterilir. Yazarın adı, kitabın adı, sayfa sayısı, basım tarihi ve yeri yazılır.	Tarih
Kaset, Kitap, Cd gibi süresiz yayınlarda telif ödemelerini ve eserlerin tescillerini kontrol altına almak için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen baskılı minik etikete verilen addır.	Kaynakça
Maddenin, milimetrenin milyonda biri büyüklüğündeki yapılarına inerek yeni sentez özellikleri kazandıran teknolojidir.	Bandrol
Geçmişte meydana gelen olayları yer, zaman ve neden - sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilimdir.	Buluş

10. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.

( ) Doğru ve gerçek bilgilere ulaşılabilmesi, sistemli ve düzenli bir araştırma yapılmasına bağlıdır.
( ) Farklı fikirler üretebilmek, uygulanabilir çözümler sunabilmek, özgün sorular ortaya koyabilmek hayal gücü ile mümkündür.
( ) Coğrafya, toprağın ve suyun altında kalmış olan tarihi eserleri ortaya çıkarır.
( ) Bilimsel araştırma sırasında ilk aşama, ilgi ve yeteneğe göre konunun belirlenmesidir.
( ) Teknolojinin hayatımıza getirdiği yeniliklerin yanı sıra zararları da vardır.

11. Aşağıda verilen cümlelerden yararlanarak bulmacayı çözünüz.

1. Kaset, Kitap, Cd vb. süresiz yayınlarda telif ödemelerini ve eserlerin tescillerini kontrol altına almak için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen baskılı minik etikete verilen addır.
2. Yeni bir sistem, hizmet, ürün, yazılım vb. geliştirmek amacıyla tasarlanan yaratıcı projelere denir.
3. Mevcut bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen yeni bilgilere ulaşmaya denir.
4. Bilgi ve bilişim teknolojileri, elektrik - elektronik, telekomünikasyon, yazılım ve robotik gibi sektörlerden Ar-Ge yapan tüm firmalara ev sahipliği yapan yer.
5. Maddelerin, milimetrenin milyonda biri büyüklüğündeki yapılarına inerek yeni şekiller verilmesini sağlayan teknolojidir.
6. Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren notlardır.
7. Bir bilgisayarın veya bilgisayar kontrolündeki bir robotun çeşitli faaliyetleri zeki canlılara benzer şekilde yerine getirme işidir.
8. Her türlü ticaret malına konulabilen, o malla ilgili stok, fiyat gibi bilgileri içeren, değişen genişlikte çubuklar biçiminde olan ve elektronik tarayıcıyla okunabilen simgedir.
9. Bilimsel araştırmalarda teoriler tasarlanırken kullanılan varsayımlardır.
10. Bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal yarar sağlayacak şekilde yenilenmesidir.

12. TÜBİTAK ile MEB arasında bilim fuarları etkinlikleri ile ilgili iş birliği anlaşması imzalanmıştır. Bu fuarların amacı öğrencilerin ürettikleri bilimsel bilgileri arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle ve ilgi duyan herkesle paylaşmalarını sağlayacak eğitici, öğretici ve eğlendirici bir ortam oluşturmaktır. Bu ortamda araştırmasını sunan öğrenciler, üretebilmenin heyecanını, ürettiğini başkalarıyla paylaşmanın coşkusunu ve bunların kendisinde oluşturduğu özgüven duygusunu yaşayacaktır. Bu çerçevede yürütülecek bilim fuarlarıyla kısa sürede çok geniş kitlelere ulaşılarak bilim ve teknoloji konularında farkındalık yaratılması, bilim kültürünün tabana yayılması ve geliştirilmesi sağlanmış olacaktır.

Buna göre okullarda düzenlenen bilim fuarları;

I. Okullarda bilimsel düşünceye merak duyulmasını sağlamak.
II. Öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmek.
III. Öğrencileri yarıştırarak en iyi öğrencileri bulmak.

hedeflerinden hangilerini amaçlamaktadır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II, III

13 .

"Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesi (NASA) ve California merkezli SpaceX firması iş birliğinde 30 Mayıs 2020 tarihinde 'Crew Dragon' isimli uzay mekiği başarıyla fırlatıldı. Böylece ilk defa özel bir şirket, insanlı bir uçuş gerçekleştirmiş oldu. Uzay mekiğinin fırlatılışı ABD kanallarında ve sosyal medyada canlı yayınlandı. İnsanlık ve bilim tarihi için çok önemli bir keşif imkânı sağlayan Crew Dragon uzay mekiği, 6 yıllık bir çalışmanın ürünüydü."

Bu habere konu olan uzay mekiğinin ortaya çıkarılmasında;

I. teknolojik gelişmeler,
II. yaratıcı zekâ,
III.yüksek hayal gücü

unsurlarından hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

14. Günümüzde yasal yollar dışında çoğaltılan ve satılan kitap, CD, kaset, bilgisayar yazılımı gibi bandrolsüz ürünleri ifade eder.

Verilmiş olan tanımlama aşağıdakilerden hangisi için yapılır?

A) Barkod B) Telif C) Patent D) Korsan

15. Geliştirilen bir araç, yapılan bir buluş ya da oluşturulan bir eser mutlaka koruma altına alınmalıdır. Çünkü kötü niyetli insanlar bu ürünleri taklit edebilir ve kendilerine aitmiş gibi pazarlayabilirler.
Bu nedenle ....

Yukarıda boş bırakılan cümle hangi ifadeyle doldurulursa doğru olur?

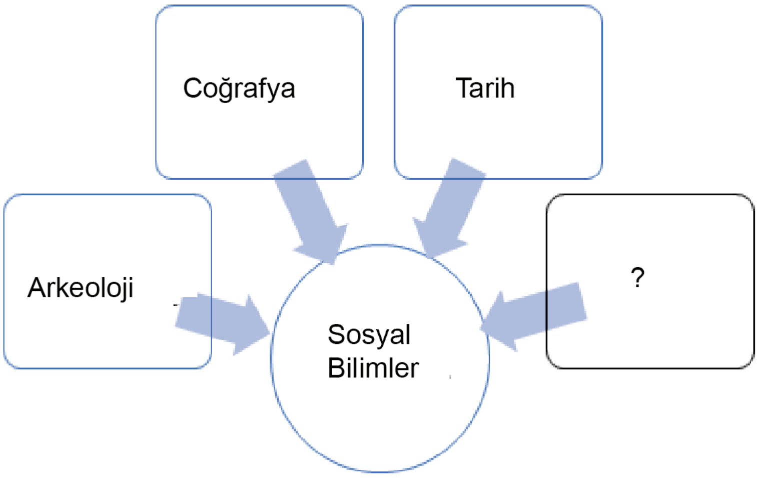
A) ürünler başka insanlar tarafından taklit edilmeli ve pazarlanmalıdır.
B) yeni ürünün ya telif hakkı ya da patent hakkı alınmalıdır.
C) eser izinsiz çoğaltılabilmelidir.
D) ürünlerin mali denetimi yapılmalıdır.

16. "Osmanlı Devleti 1. Dünya Savaşı'nda 22 Aralık 1914'te Rusya üzerine Sarıkamış harekatı düzenlemişti. Amaç bölgedeki Rus tehlikesini ortadan kaldırmaktı. Askerlerimiz, harekatın başında başarı göstermiş olsa da devamında yazlık kıyafetleri ile hava sıcaklığının -40° olduğu, dağların yükseltisinin 4000 metreyi bulduğu bölgede, kış şartlarının dikkate alınmaması sonucu bir gecede yaklaşık 20 bin askerimiz mermi dahi atamadan donarak şehit olmuştur."

Öğrencilerine bu bilgileri veren Ebru Öğretmen'in sözleri aşağıda verilen bilim dallarından hangileri ile ilişkili olabilir?

A) Tarih - Arkeoloji B) Coğrafya - Sosyoloji C) Tarih - Sosyoloji D) Tarih - Coğrafya

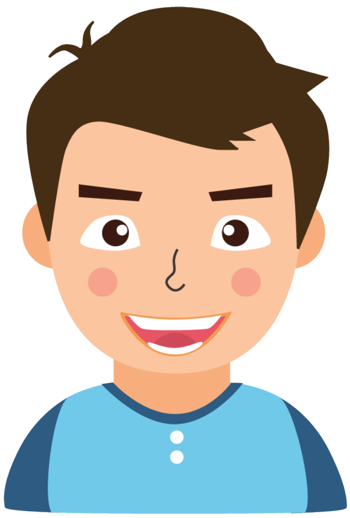
17. Aşağıdaki tabloda sosyal bilim dallarından bazıları verilmiştir.

Buna göre tabloda soru işareti ile gösterilen yere aşağıdaki bilim dallarından hangisi getirilemez?

A) Fizyoloji B) Nümizmatik C) Sosyoloji D) Psikoloji

18. Hüseyin sosyal bilgiler dersinden bir araştırma ödevi almıştır. Hüseyin, öğretmenin verdiği ödevi, belli bir çalışma sürecinden sonra bilimsel araştırma basamaklarına uygun bir şekilde tamamlamıştır.
Aşağıda Hüseyin'in ödevi ile ilgili yaptığı bilimsel çalışmalar karışık halde verilmiştir.

I. Genel ağı kullanarak güvenli sitelerden (edu ve gov uzantılı) araştırmalar yaptım. Okul kütüphanesinden konu ile ilgili kitap ve dergileri inceledim.

II. İlgi duyduğum birkaç konu belirledim. Sonra yaşadığım şehir ile ilgili bir konu almanın uygun olacağını düşündüm. "Tunceli'de nüfusun azalmasının nedenleri" konulu bir araştırma konusu belirledim.

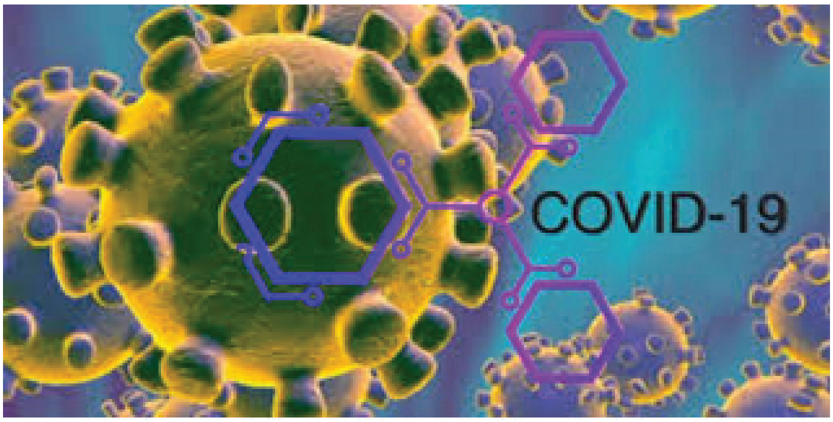
III. Tunceli' de nüfusun azalmasının nedenleri ile ilgili çeşitli fikirler ileri sürdüm.

IV. Tunceli'de yaşayan insanlar neden topraklarını terk edip büyük kentlere göç etmektedir? Problemini ortaya koydum.

V. Farklı kaynaklardan topladığım bilgileri sınıflandırdım. Ödevimin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde hangi bilgilere yer vereceğimi belirledim. Raporumu buna göre yazıya aktardım.

Hüseyin'in yaptığı bu çalışmaların, bilimsel araştırma basamaklarına göre doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) II - III - IV - I - V B) IV - II - III - I - V C) III - II - IV - V - I D) II - IV - III - I - V

19.

• COVID-19 virüsü kalabalık şehirlerde daha hızlı yayılmaktadır.
• Erkeklerin COVID-19 virüsüne yakalanma ihtimali kadınlardan daha fazladır.

Koronavirüs ile ilgili yapılmak istenen bir araştırmada yukarıdaki ifadeleri kullanan bir kişi, bilimsel araştırmanın hangi basamağındadır?

A) Kaynakların belirlenmesi.
B) Elde edilen verilerin sınıflandırılması.
C) Hipotezin belirlenmesi.
D) Raporların hazırlanması.

20. İzmir Emniyet Ekipleri yaptıkları çalışmalar sonucunda bir adreste korsan kitap satışı yapıldığını tespit etti. Konak Semti'nde depo olarak kullanılan bir iş yerinde, Cumhuriyet Savcılığından alınan kararla yapılan aramada çeşitli yayınevlerine ait 10.315 adet korsan ve bandrolsüz yabancı dil kitabı ile yine çeşitli yayınevlerine ait 65 adet korsan ve bandrolsüz roman olmak üzere toplam 10.380 adet kitap bulundu.

Verilen habere konu olan korsan kitap satışı ve dağıtımı yapan kişiler aşağıdaki haklardan hangisini ihlal etmiştir?

A) Düşünce hakkı
B) Telif hakkı
C) Patent hakkı
D) Mülkiyet hakkı

21.

Türkiye'nin yerli otomobili ortaya çıktı! Çizgileriyle ve teknolojisiyle hayran bırakan yerli otomobilin tanıtımı Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) tarafından Gebze'de gerçekleşti. 'Yeniliğe Yolculuk Buluşması' adıyla 'Bilişim Vadi-si'nde' düzenlenen görkemli bir törenle ülkemize ve dünyaya tanıtıldı. Son birkaç gündür TOGG'nin sosyal medyadan paylaştığı görseller ve videolar heyecanın dozajını iyice arttırmıştı. Bugün yani 27 Aralık 2019 tarihi itibarı ile yerli otomobilin örtüsü kaldırıldı.

Haberde yer alan yerli otomobil çalışmalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

A) Dünyaya adımızı duyuracak, milli teknolojiyle donatılmış bir otomobil üretmek.

B) İthalata öncelik vererek otomobil teknolojisini geliştirmek.

C) Küresel bir marka oluşturarak ülke bütçesine katkı sağlamak.

D) Türkiye'deki bilişimcilerin ve mühendislerin de başarılı olabileceklerini ispatlamak.

22. - DNA haritası araştırması sayesinde 2015 yılında Nobel Kimya Ödülü'nü aldı.
- Cerrahi mikroskop kullanarak ilk beyin bypass ameliyatını gerçekleştirdi. 'Yüzyılın beyin cerrahı' seçildi.
- TÜBİTAK ulusal gözlemevinin açılmasına öncülük etmiş, astronomi bilimine büyük katkılar sunmuş bir astronomdur.

Verilen bilgilerle aşağıda adı geçen bilim insanları eşleştirildiğinde hangi bilim insanı dışarıda kalır?

A) Cahit ARF B) Nükhet GÖKDOĞAN C) Aziz SANCAR D) Gazi YAŞARGİL

23.

1974'te Arthur Fry tarafından icat edildi. Buluşlar zorunluluktan doğar, genellemesine inat Post-it, farkında bile olmadığımız bir ihtiyacı karşıladı. Fry'ın iş arkadaşı kimyager Spencer Silver'ın rastlantı sonucu "yapıştırmayan bir yapıştırıcı" keşfetmesiyle de geliştirildi. Kitap ayracı olarak düşünülüp tasarlanan Post-it, 1980'de not kâğıdı olarak raflarda yerini aldı.

Bu buluşu ortaya koyan kişi, yasal hakkını korumak için aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

A) Buluşunu sadece kendi şirketinde kullanmalıdır.
B) Buluşunun patent hakkını almalıdır.
C) Buluşunu bilim adamlarına onaylatmalıdır.
D) Buluşunu herkesten gizlemelidir.

24. İnsanın toplumsal bir varlık olmasından kaynaklanan; toplumu, toplumsal olguları ve toplumsal yaşamı inceleyen bilim dalına sosyal bilimler denir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimlerin bize kazandırdıklarından biri değildir?

A) İnsanlarla etkili iletişim kurabilmenin yollarını öğrenmek.
B) Ülkemizin tarihi hakkında bilgi sahibi olmak.
C) Bir vatandaş olarak haklarımızı ve sorumluluklarımızı bilmek.
D) Canlı ve cansız varlıkların özelliklerini tanımak.

25.

Nanoteknoloji, konusu maddenin milyarda biri oranındaki küçük yapıları incelemek olan bir bilim dalıdır. Günlük yaşamın birçok alanında kullanılmaya başlanan nanoteknolojinin çeşitli olumlu ve olumsuz yönleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi nanoteknolojinin olumsuz yönleri arasında sayılabilir?

A) Nano aygıtlarla hastalık tespiti ve tedavisinin mümkün olması.
B) Kendi kendini temizleyen boya, kumaş gibi ürünlerin üretimini sağlaması.
C) Fabrikalarda insan gücünün yerini robot makinelerin alması.
D) Daha az maliyetle daha çok üretim sağlaması.

26. (I) 6.sınıf öğrencisi Deniz, sosyal bilgiler dersinde proje konusu olarak "Ülkemizin Kaynakları ve Ekonomik Faaliyetler"ilişkisini seçmiştir. (II) Deniz öncelikle bir bölgede bulunan kaynakların o bölgedeki ekonomik faaliyetleri belirlediğine ilişkin bir tahminde bulunmuştur. (III) Ardından konusunu araştırabileceği kaynakları tespit etmiştir. (IV) Kitaplardan, genel ağ adreslerinden ve ansiklopedilerden konusu ile ilgili notlar almıştır. (V) Elde ettiği bilgileri sınıflandırarak yazıya geçirmiştir. (VI) Araştırmasının sonuna kullandığı kaynakların açıklandığı bir bölüm ekleyerek proje ödevini tamamlamıştır.

Yukarıdaki parçada bilimsel araştırma basamaklarının hipotez oluşturma ve katalog tarama aşamaları hangi numaralı cümlelerde belirtilmiştir?

A) I ve IV
B) II ve III
C) III ve VI
D) IV ve V

27. Bir araştırma yaparken kullanılan kaynakların listelendiği bölüme “kaynakça” denir.

Aşağıdakilerden hangisi kaynakça belirtmenin öncelikli nedenidir?

A) Araştırma yapacak olan diğer insanlara yol göstermek.
B) Araştırmayı belgeye dayandırarak güvenilir kılmak.
C) Bilgisinden yararlanılan kişilerin emeğine saygı göstermek.
D) Araştırma içeriğini zenginleştirmek.

28.

TÜRK
PATENT
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

Patent: Bilimsel ve teknik bir buluşun ya da böyle bir buluşu kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren resmi belgeye denir. Ülkemizde patent hakkı Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından verilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu kuruluşun diğer amaçlarından biri olamaz?

A) Ülkemizin teknolojik alanda ilerlemesine yardımcı olmak.
B) Buluş yapan insanların haklarını koruyarak bilimsel çalışmaların devamını sağlamak.
C) Yurt dışında benzer kuruluşlar ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak.
D) Yabancılar tarafından yapılan buluşların ülkemize girmesine engel olmak.

29.

2019'da 2.2 milyon korsan ürün ele geçirildi. 948 kişi hakkında işlem yapıldı. Kültür ve Turizm Bakanlığı, geçen yıl korsanla mücadele kapsamında düzenlenen 844 operasyonda toplam 2 milyon 208 bin 887 korsan ürün ele geçirildiğini açıkladı. Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre fikri hak ihlalleriyle etkin mücadelenin sağlanması amacıyla imzalanan protokol kapsamında 81 ilde denetim komisyonları oluşturuldu. (Bir gazete haberi)

Gazete haberinden hareketle korsan ürün satışı ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi <u>yapılamaz</u>?

A) Korsan ürün satışı ile asıl eser sahiplerinin ünü artmaktadır.
B) Devlet korsan ürünlerle mücadele etmek için çalışmalar yapmaktadır.
C) Ülkemizde korsan ürün satışları ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.
D) Vergisiz kazanç sağlayan kişiler ülke ekonomisine zarar vermektedir.

30. " Çöpleri özelliklerine göre ayrıştırıp geri dönüşümünü sağlayarak çevre kirliliğini önleriz" **cümlesini kuran bir kişi bilimsel araştırma basamaklarından hangisinden söz ediyordur?**

A) Konuyu belirlemek
B) Problemi ortaya koymak
C) Hipotezin belirlenmesi
D) Kaynak taraması yapmak

31. Toplum olaylarını, insanın sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen bilimlerin ortak adına sosyal bilimler denir.

Aşağıda verilen bilgilerden hangisi sosyal bilimlerin çalışma alanına girmez?

A) Toplumun geçmişten günümüze gelişimi
B) Dini inançlar arasındaki benzerlik ve farklılıklar
C) Iklimin insan hayatına etkisi
D) Canlıların doğma, gelişme gibi yaşam dönemlerinin özellikleri

32. Aşağıdakilerden hangisi tarihin incelediği konular içinde yer almaz?

A) Sanatsal faaliyetler
B) İklim ve bitki örtüsü
C) Siyasi etkinlikler
D) Dinlerin doğuşu

33. Sosyal bilimleri, insanı ve toplumu inceleyen bilim dalları olarak tanımlayabiliriz.

Yukarıda verilen bilgiye göre;

I. tıp,
II. hukuk,
III. siyaset,
IV. biyoloji

bilim dallarından hangilerinin sosyal bilimler içerisinde yer aldığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I ve IV

34. I. Hayatımızı kolaylaştırması
II. Medeniyetin ilerlemesini sağlaması
III. Yaşam kalitemizin yükselmesine yardımcı olması

Yukarıdakilerden hangileri bilimsel gelişmelerin yararları arasında yer alır?

A) Yanlız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

35. Amerikalı ressam ve bilgin Samuel Morse, ilk telgrafı icat etmiştir.

Buna göre, Samuel Morse bu icadın kendisine ait olduğunu aşağıdakilerden hangisi ile belgelemiştir?

A) Sözleşme B) Tapu C) Patent D) Telif

36. Aşağıdakilerden hangisi Türk Patent Enstitüsünün kuruluş amaçlarından biri değildir?

A) Yaratıcılığı teşvik etmek.
B) İhracatı artıracak projeler oluşturmak.
C) Marka, tasarım ve mülkiyet haklarını korumak.
D) Türkiye ekonomisinin çıkarını korumak ve geliştirmek.

37. Bilimsel çalışma basamaklarının hangisinde eser sahibinin emeğine saygı vardır?

A) Araştırma B) Kaynakça C) Rapor D) Bilgi toplama

38. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre;

I. müzik CD'leri,
II. kitaplar,
III. günlük gazeteler,

ürünlerinden hangilerine bandrol yapıştırılması zorunludur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

39.

	Sosyal Bilimlere Yardımcı Bilimler	Tanım
I	Arkeoloji	Kazı bilimi
II	Filoloji	Eski yazı bilimi
III	Etnografya	Milli kültür unsurlarını inceleyen bilim
IV	Coğrafya	Yeryüzü şekillerinin özelliklerini inceleyen bilim

Tabloda yer alan sosyal bilimlere yardımcı bilimler ile verilen tanım eşleştirmelerinden hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve IV

40. Atatürk'ün aşağıda verilen sözlerinden hangisi bilim ile ilgili değildir?

A) "Bilim gerçeği bilmektir."
B) "Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir."
C) "İnsanların hayatına egemen olan kuvvet icat yeteneğidir."
D) "Bütün ümidim gençliktedir."

41. - Gelenek ve görenekler
- Dinsel inançlar
- Toplumların kendine özgü değerleri

Yukarıda verilen unsurlar hangi sosyal bilimler dalı ile ilişkilendirilebilir?

A) Antropoloji B) Tarih C) Psikoloji D) Sosyoloji

42. İnsanoğlunun sağlık, ulaşım, eğitim gibi alanlarda hayatını kolaylaştırma çabaları bilimin de gelişmesine katkı sunmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin bilimin gelişmesine katkı sunduğu söylenemez?

A) Bilim insanları B) Kişisel çıkarlar C) Üniversiteler D) Okullar

43. Bilimsel bir araştırma yapılırken dikkat edilmesi gereken unsurlar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu unsurlardan biri değildir?

A) Hipotezlerin doğruluğunu test etmek.
B) Araştırma konusu belirlemek.
C) Ön yargıları dikkate almak.
D) Farklı kaynaklardan bilgi toplamak.

44. Sanayileşme toplum hayatında her zaman olumlu sonuçlar doğurmaz.

Aşağıdakilerden hangisi sanayileşmenin toplum hayatına olumsuz etkisidir?

A) Hava kirliliği artar.
B) Üretim artar.
C) İşsizlik azalır.
D) Dışa bağımlılık azalır.

45. Yapılan araştırmalarda araştırmacının yararlandığı kaynakları dipnot veya kaynakça kısmında belirtmesi araştırmacının hangi yönünü gösterir?

A) Araştırmasına önem verdiğini.
B) Araştırmasını büyük bir titizlikle hazırladığını.
C) Ayrıntılara önem verdiğini.
D) Dürüstlüğünü ve emeğe saygısını.

46. Korsan ürün kullanılmaması için telif ve patent hakkının bulunması, bandrolsüz ürün satılmasının yasak olması, bu kurallara uyulmaması halinde mağdur kişilerin ve haklarının yasalar ile güvence altına alınmış olması ülkemizin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

A) Sosyal devlet B) Üniter devlet C) Hukuk devleti D) Laik devlet

47. 1- Bireyin davranışlarının nedenlerini araştırır.
2- Toplumsal düzeni oluşturan kurallar bütünüdür.
3- Toplumsal davranış ve değerleri inceler.

Bu durumların ilgili oldukları bilim dalları aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3
A)	Psikoloji	Hukuk	Sosyoloji
B)	Sosyoloji	Ekonomi	Psikoloji
C)	Tarih	Felsefe	Psikoloji
D)	Hukuk	Sosyoloji	Ekonomi

48. Şanlıurfa ilimiz yakınlarında bulunan Göbekli Tepe'de yapılan çalışmalarla bölgedeki yapıların geçmişinin M.Ö. 10 000 yılına kadar uzandığı tespit edilmiştir. Yapılan kazılarda elde edilen arkeolojik bulgular arasında ibadethane kalıntıları, çeşitli boylarda heykeller, bitki kalıntıları ve taş aletler vardır.

Buna göre Göbekli Tepe'den elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Dini inançları hakkında bilgi edinebiliriz.
B) Sanat anlayışları hakkında çıkarımlarda bulunabiliriz.
C) Mimari ve el becerileri hakkında çıkarımlarda bulunabiliriz.
D) Bölgenin en önemli yerleşim yeri olduğunu söyleyebiliriz.

49. Günümüzde kullandığımız birçok teknolojik alet bugünkü varlığını ilkel atasına borçludur. (Örneğin Abaküs - Hesap Makinesi - Bilgisayar gibi)

Bu durum bize teknoloji hakkında aşağıdakilerden hangisini gösterir?

A) Teknoloji bir süreç halinde kendini tamamlar.
B) Teknolojide bağlantı yoktur.
C) Yeni teknolojiler öncekilerden bağımsızdır.
D) Teknoloji dalları olduğu çağ ile sınırlıdır.

50. Eski kültür ve uygarlıklardan kalan her türlü alet, malzeme, ev eşyaları ve sanat eseri gibi maddi kalıntıları inceler. Geçmişe dönük bilinmeyenlere, belirsizliklere, yanlış anlaşılmalara, hassasiyet ve sabırla elde ettiği somut obje ve belgelerle açıklama getirerek geçmişi aydınlatır.

Metinde geçmişi aydınlatmada hangi sosyal bilim dalının önemi vurgulanmıştır?

A) Sosyoloji B) Arkeoloji C) Hukuk D) Coğrafya

51. Bu sosyal bilimler alanı bize yaşadığımız çevrenin doğal özelliklerini, insan-doğal çevre etkileşimini ve bu etkileşim sonucu insanın ortaya koyduğu beşeri ve ekonomik faaliyetleri öğretir.

Verilen bilgi aşağıdaki sosyal bilim dallarından hangisine aittir?

A) Tarih B) Sosyoloji C) Coğrafya D) Nümizmatik

52. Eskiden tozu dumana katan kara tahtalar vardı, yazmak bir dert, yazdığımızı silmek ayrı dert. Sonra tebeşir kalktı, tahta kalemli dönem geldi. Günümüzde ise tüm bunların yanı sıra akıllı tahtalar, tabletler ve bilgisayarlar dersliklere giriş yaptı. Akıllı tahtalarla ders anlatmak hem eğlenceli hem daha akılda kalıcı oldu.

Yukarıda verilen bilgiye dayanarak teknolojinin insan hayatını hangi alanda kolaylaştırdığı söylenebilir?

A) Eğitim
B) Haberleşme
C) Medya
D) Ulaşım

53. İnsanlığın gelişimi, teknolojinin gelişimi ile doğru orantılı olarak ilerlemektedir. Yaşam koşullarımızın iyileşmesinden hastalıkların tedavisine kadar pek çok konuda teknolojinin ilerlemesi insanoğluna yarar sağlamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi teknolojinin insan hayatına sağladığı faydalar arasında gösterilemez?

A) İnsanların gündelik hayatlarını kolaylaştırması.
B) İnsanların istek ve ihtiyaçlarını daha rahat ve hızlı karşılaması.
C) Kontrolsüz kullanıldığında insan sağlığını olumsuz etkilemesi.
D) Zaman bakımından ve ekonomik açıdan tasarruf sağlaması.

54. Teknolojinin hayatımıza getirdiği yeniliklerin yanı sıra bizden götürdüğü şeyler de vardır. Özellikle teknoloji sayesinde insanlar artık hemen hemen her yerden internete girebilmekte ve tüm dünyada yaşanan gelişmelerden haberdar olabilmektedir. Teknolojinin olmadığı bir alan artık yok denecek kadar azdır. Mutfakta kullandığımız araç gereçlerin çoğu, çamaşır ve bulaşık makineleri, bir evin salonunda olmamasını yadırgadığımız televizyonlar, internet, iş yerinde kullanılan birçok makine teknolojinin ürünüdür.

Metinde verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Teknolojinin insan hayatını kolaylaştırdığına.
B) Buluşların teknolojik gelişmeleri hızlandırdığına.
C) Teknolojinin yararlarının yanında zararlarının da olduğuna.
D) Teknolojinin hayatımızın birçok alanında kullanıldığına.

55. Bu teknoloji atomların ve moleküllerin en küçük birimlerini ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu teknoloji ile gerçekleştirilen üretimlerde, maddelerin molekülleri çok büyük enerji yaratmaktadır. Bu sayede çok özel işlevi olan mucize ürünler elde edilmektedir. Bu teknoloji; savunma sanayi, enerji, iletişim, bilgi işlemleri, tıp ve tekstil olmak üzere birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır. Bu teknoloji ile üretilen kumaşlar leke tutmamakta, güzel kokmakta ve kırışmamaktadır.

Verilen metinde belirtilen tekonoloji aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilişim Teknolojisi B) Tıbbi Teknoloji C) İletişim Teknolojisi D) Nanoteknoloji

56. Nanoteknolojinin hedefi daha hızlı ve daha küçük malzemeler üreterek insan hayatını kolaylaştırmaktır. Örneğin nanoteknoloji ürünleri; beyin damarları, diş gibi insan vücudunun her yerine yerleştirilebilir. Nanoteknoloji ürünü çipler ve özel donanımlar ile canlı organizmalar uzaktan kontrol edilebilir.

Bu uygulamalar nanoteknolojinin hangi alanda kullanımına örnek oluşturmaktadır?

A) Sağlık B) İletişim C) Tekstil D) Ulaşım

57. Bilimsel araştırmanın bu basamağında varsayımlar oluşturulduktan sonra kitap, dergi ve internet gibi kaynaklar kullanılarak soruna yönelik araştırma yapılmalı; gözlem ya da konu hakkında bilgi sahibi insanlar ile röportaj yaparak bilgi toplanmalıdır.

Yukarıda hangi bilimsel araştırma basamağı hakkında bilgi verilmiştir?

A) Varsayım oluşturma B) Konu belirleme C) Veri toplama D) Rapor oluşturma

58. Sosyal bilgiler Öğretmeni Erdal Bey, öğrencilerine bilimsel bir araştırma yapmalarını söylemiştir.

Buna göre öğrencilerin ilk olarak yapmaları gereken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilgiler sınıflandırılmalı. B) Bilgi toplanmalı. C) Hipotez oluşturulmalı. D) Konu belirlenmeli.

59. Metin yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren ve sayfanın alt kısmında yer alan bölüme .... denir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Hipotez B) Dipnot C) Kaynakça D) Telif

60. Günlük hayatta tekstil, sağlık, kimya sanayi vb. birçok alanda kullanılmaktadır. Örnek olarak çelikten on kat daha güçlü fakat çelikten daha hafif malzemeler geliştirerek, daha az yakıt tüketen deniz, kara ve hava taşıtları üretilmektedir.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisinin kullanım alanlarına örnek verilmiştir?

A) Tıp teknolojisi B) İletişim teknolojisi C) Nanoteknoloji D) Bilişim teknolojisi

61. Sosyal bilimler, hayatımızın her alanında yer almaktadır. Sosyal bilimler insanın sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen, toplum olaylarını ele alan bir bilimdir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimlerin konusu içinde yer almaz?

A) Geçmişte yaşanmış olayları inceler.
B) Nüfusun yapısını ve özelliklerini inceler.
C) Canlıların yapısını ve büyümesini inceler.
D) İnsan yaşamını etkileyen doğal ve beşeri faktörleri inceler.

62. - Herhangi bir bilgi veya düşünce ürününün kullanılması ve yayılması ile ilgili hakların, yasalarla belli kişilere verilmesidir.
- Bazı insanların büyük emeklerle ortaya çıkarılan ürünleri taklit edip, kendi ürünleriymiş gibi satmalarıdır.
- Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren notlardır.

Verilen bilgilerde aşağıdakilerden hangisinin açıklaması yoktur?

A) Telif B) Dipnot C) Korsan D) Hipotez

CEVAP ANAHTARI

1) (D) Nanoteknoloji sayesinde gelecekte mikrobik robotlar vücudun dolaşım sistemine girerek hücreleri onarabilecek tir.

(D) Bilimsel çalışmalarda kullanılan en iyi yöntem deney ve gözlemdir.

(Y) Bir buluşun ya da o buluşu uygulama anında kullanma haklarının bir kimseye ait olduğunu gösteren belgeye ~~bandrol~~ patent adı verilir.

(D) Sosyal bilimlerin hiçbiri birbirinden bağımsız değildir.

(D) Sosyal bilimler, toplum ve bireyi anlamaya, tarihsel gelişimin ışığıyla topluma yön vermeye yardımcı olur.

2) Kaynakçada bilgilerin kimden ve nereden alındığı belirtildiğinden eserin güvenirliği artar. Okuyucu, yararlanılan kaynaklara ulaşma imkanı bulur, ayrıca bilgi hırsızlığı ve telif hakkı ihlalinin önüne geçilmiş olur.

3) 1) İnsanların davranışlarını ve duygularını inceleyen bilim psikoloji dir.

2) Tük Patent Enstitüsü, Bilim ve Teknoloji Bakanlığına bağlı bir kamu kuruluşudur.

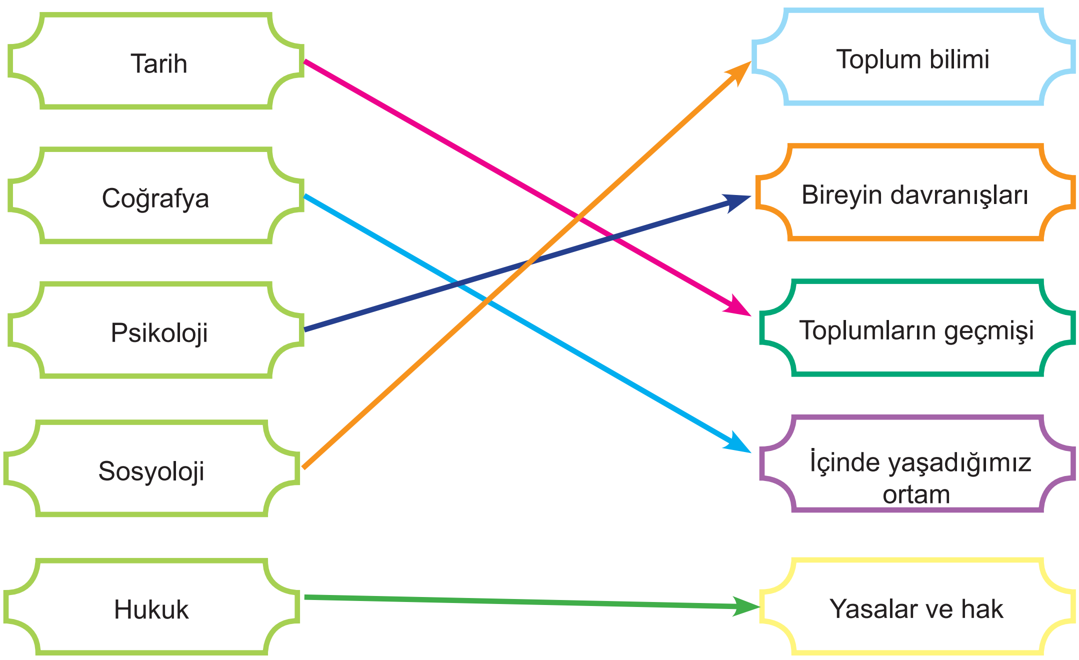
3) Bir düşünce veya sanat eserini yaratan kişinin, bu eserin üzerindeki haklarının tümüne telif hakkı denir.

4) Uzay çalışmalarını yürüten ABD kuruluşunun adı Nasa dır.

5) Bir bitki, hayvan veya insanın kopyasını yapma işine klonlama adı verilir.

4) Teknoloji sürekli bir değişim ve gelişim içindedir, tek bir topluma ait değildir. Farklı toplumların katkısıyla kendisini yeniler ve günümüze ulaşır.

5)

6) Birey ve toplumdur. Dünyanın, yaşamın bireysel ve toplumsal yönlerini inceleyen, arkeoloji, hukuk, coğrafya, işletme, dil bilimi.... gibi alt dalları bulunan bir alandır.

7) Kare veya dikdörtgen biçimlerde basılabilen 2 boyutlu barkodun ismidir.

Sahibinden izin almadan kitap, film, CD ve DVD gibi fikir veya sanat eserinden çoğaltma yapılarak elde edilen ürünleri ifade eder.

Buluş sahibinin ürününü belirli bir süre üretebilme, satabilme veya ithal edebilme hakkıdır.

Bir kişinin kendi fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerindeki hukuki haklarıdır. Bu hak sayesinde ortaya konan eser, ancak sahibinin izniyle kullanılabilir ve yayılabilir.

Her türlü ticaret malına konulabilen, o malla ilgili stok, fiyat gibi bilgileri içeren, değişen genişlikte çubuklar biçiminde, elektronik tarayıcıyla okunabilen simge.

Barkod

Korsan

Telif

Karekod

Patent

8) Günlük hayatı kolaylaştırmak ve birtakım sorunları çözmek için duyulan ihtiyaçlar insanları buluş yapmaya yönlendirmiştir. Örneğin bulaşık makinesini bulan kişi, Josephine Cochrane, bir kadındır.

Evde sık sık verdiği davetlerde oluşan bulaşık yıkama yükünü hafifletmek onu bulaşık makinesi tasarlamaya itmiştir.

9)

Mevcut bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen yeni bilgilere ulaşmaya denir.

Yararlandığımız kaynakların adını belirtmeye denir. Kitapların son sayfalarında gösterilir. Yazarın adı, kitabın adı, sayfa sayısı, basım tarihi ve yeri yazılır.

Kaset, Kitap, Cd gibi süresiz yayınlarda telif ödemelerini ve eserlerin tescillerini kontrol altına almak için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen baskılı minik etikete verilen addır.

Maddenin, milimetrenin milyonda biri büyüklüğündeki yapılarına inerek yeni sentez özellikleri kazandıran teknolojidir.

Geçmişte meydana gelen olayları yer, zaman ve neden - sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilimdir.

Nanoteknoloji

Tarih

Kaynakça

Bandrol

Buluş

10) (D) Doğru ve gerçek bilgilere ulaşılabilmesi, sistemli ve düzenli bir araştırma yapılmasına bağlıdır.

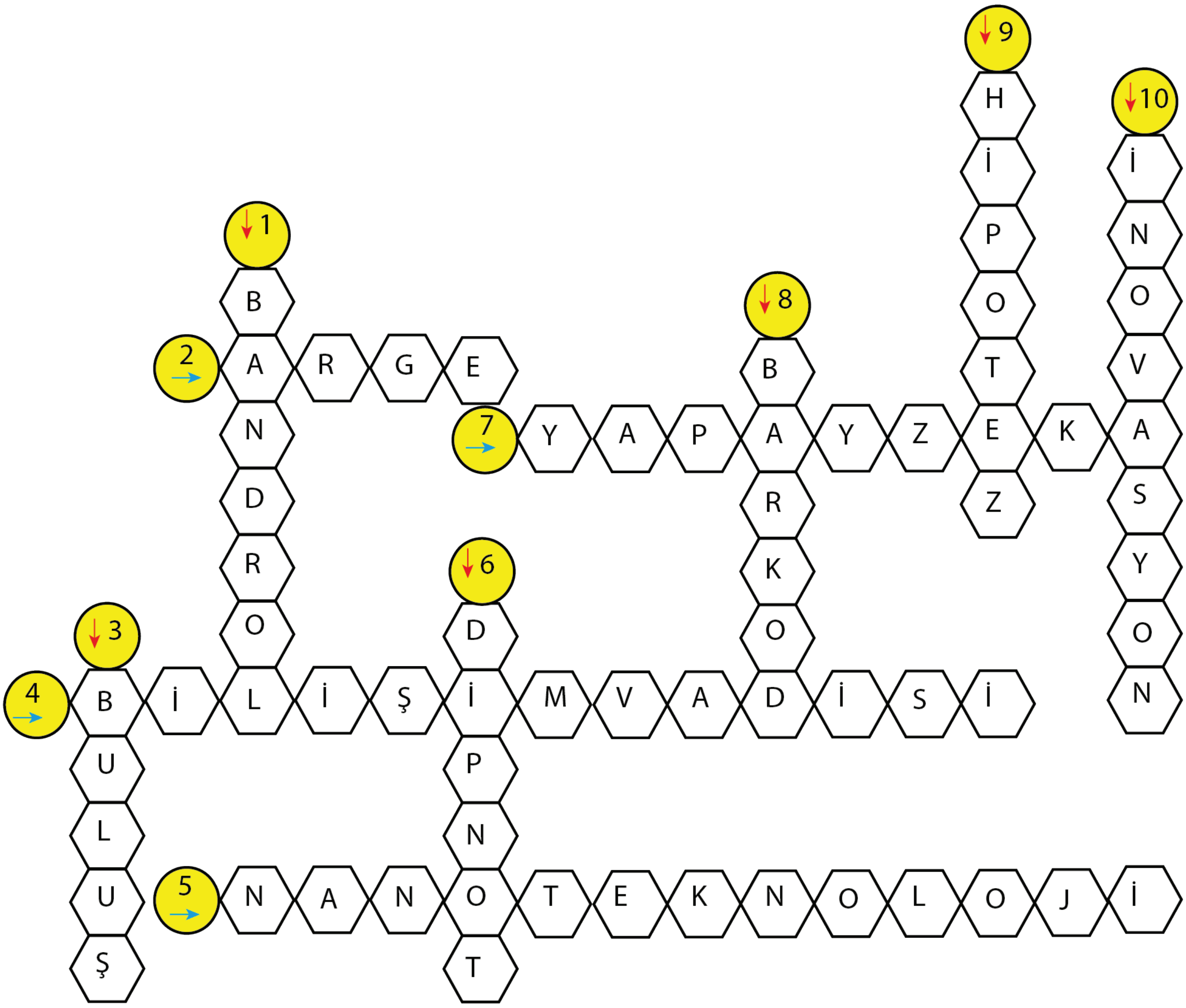
(D) Farklı fikirler üretebilmek, uygulanabilir çözümler sunabilmek, özgün sorular ortaya koyabilmek hayal gücü ile mümkündür.

(Y) ~~Coğrafya~~ Arkeoloji, toprağın ve suyun altında kalmış olan tarihi eserleri ortaya çıkarır.

(D) Bilimsel araştırma sırasında ilk aşama, ilgi ve yeteneğe göre konunun belirlenmesidir.

(D) Teknolojinin hayatımıza getirdiği yeniliklerin yanı sıra zararları da vardır.

11)

1 BANDROL
2 ARGE
3 BULUŞ
4 BİLİŞİMVADİSİ
5 NANOTEKNOLOJİ
6 DİPNOT
7 YAPAYZEKA
8 BARKOD
9 HİPOTEZ
10 İNOVASYON

12) A
13) D
14) D
15) B
16) D
17) A
18) D
19) C
20) B
21) B
22) A
23) B
24) D
25) C
26) B
27) C
28) D
29) A
30) C
31) D
32) B
33) C
34) D
35) C
36) B
37) B
38) C
39) B
40) D
41) D
42) B
43) C
44) A
45) D
46) C
47) A
48) D
49) A
50) B
51) C
52) A
53) C
54) B
55) D
56) A
57) C
58) D
59) B
60) C
61) C
62) D

meb.gov.tr